

Κώδικας δεοντολογίας

<http://www.europeanfamilytherapy.eu/code-of-ethics-of-the-european-family-therapy-association/>

1. Εισαγωγή

1.1 Ο παρών κώδικας δεοντολογίας είναι δεσμευτικός για όλα τα μέλη της Ευρωπαϊκής Εταιρείας Οικογενειακής Θεραπείας (EFTA) –είτε αυτά ανήκουν στο EFTA-CIM (Επιμελητήριο Ατόμων Μελών) ως άτομα μέλη, είτε ανήκουν στο EFTA-TIC (Επιμελητήριο Ινστιτούτων Εκπαίδευσης) μέσω ενός οργανισμού εκπαίδευσης, είτε ανήκουν στο EFTA-NFTO (Επιμελητήριο Εθνικών Οργανισμών Οικογενειακής Θεραπείας) μέσω μιας Εθνικής Ένωσης Οικογενειακής Θεραπείας. Θα πρέπει να ερμηνεύεται σε συνδυασμό με τους κώδικες δεοντολογίας των Εθνικών Ενώσεων και των σχετικών επαγγελματικών σωματείων, αλλά να μην τους αντικαθιστά.

1.2 Εφαρμόζεται στις σχέσεις των μελών όσον αφορά τους πελάτες, τους εκπαιδευόμενους και τους εποπτευόμενους τους, αλλά και τους συναδέλφους τους.

1.3 Καλύπτει επίσης τις ευθύνες των μελών της EFTA όσον αφορά τις απαιτήσεις και τις ανάγκες του επαγγέλματος τους.

1.4 Τα ηθικά πρότυπα για τους οικογενειακούς θεραπευτές* απαιτούν προσωπική δέσμευση και διά βίου προσπάθεια να ενεργούν ηθικά.

1.5 Με την επιλογή να ενταχθεί κάποιος και να παραμείνει μέλος της EFTA, κάθε μέλος συμφωνεί να διεξάγει την εργασία του/της σύμφωνα με τον ισχύοντα κώδικα δεοντολογίας της EFTA και να αποδέχεται οποιαδήποτε απόφαση της EFTA σύμφωνα με τον παρόντα κώδικα.

2. Γενικές Αρχές

2.1 Η οικογενειακή θεραπεία πρέπει να προάγει μια μεγαλύτερη ευημερία και/ή κατανόηση σε αυτούς με τους οποίους σχετίζονται οι οικογενειακοί θεραπευτές. Η σχέση με τους πελάτες πρέπει να βασίζεται στην ειλικρίνεια και στην ακεραιότητα.

*Οι όροι 'οικογενειακή θεραπεία' και 'οικογενειακός θεραπευτής' σε αυτόν τον Κώδικα πρέπει να κατανοηθεί ότι αναφέρονται στη συστημική δουλειά όχι μόνο των θεραπευτών/εκπαιδευόμενων που δουλεύουν με οικογένειες, αλλά και σε ανθρώπους που ασχολούνται με τη συμβουλευτική, τις δημοσιεύσεις, την έρευνα, την εποπτεία, την εκπαίδευση και με μια ποικιλία πιο άμεσων μορφών δουλειάς με πελάτες χωρίς να αποτελούν μέρος μιας οικογένειας.

2.2 Οι οικογενειακοί θεραπευτές πρέπει να αναγνωρίζουν την ανάγκη για ηθική επαγρύπνηση και την ανάγκη για ευαισθησία σε θέματα κουλτούρας, κοινωνικής τάξης, φυλής, φύλου, θρησκείας, ηλικίας, σεξουαλικού προσανατολισμού, υγείας και ανικανότητας κατά την ερμηνεία και την εφαρμογή αυτού του κώδικα. Οι θεραπευτές πρέπει να αποφεύγουν όλα τα είδη διακρίσεων.

2.3 Οι οικογενειακοί θεραπευτές θα πρέπει να κάνουν κάθε προσπάθεια να αποφεύγουν τις πολλαπλές σχέσεις με τους πελάτες τους και τους μαθητές τους, όταν αυτές μπορεί να περιορίσουν την επαγγελματική τους κρίση και να αυξήσουν τον κίνδυνο κατάχρησης, π.χ. στενές προσωπικές, επαγγελματικές και/ή σεξουαλικές σχέσεις.

2.4 Οι οικογενειακοί θεραπευτές θα πρέπει να λαμβάνουν ικανοποιητικά μέτρα, για να διευκρινίζουν σε όλα τα μέρη τα δικαιώματα και τις ευθύνες του καθενός μέσα σε κάθε σχέση.

2.5 Οι οικογενειακοί θεραπευτές πρέπει να ενημερώσουν την ΕΦΤΑ, εάν υπάρχει κάποια καταδίκη από κάποιο δικαστήριο που να σχετίζεται με τη δουλειά τους ως οικογενειακοί θεραπευτές.

3. Ευθύνη προς τους πελάτες*

3.1 Οι οικογενειακοί θεραπευτές χρησιμοποιούν τις ικανότητές τους και τις γνώσεις τους για την εξυπηρέτηση των πελατών τους. Γι' αυτό πρέπει να φροντίζουν να συνειδητοποιούν τα όρια των δεξιοτήτων τους και να λειτουργούν μέσα σε αυτά τα όρια.

3.2 Οι οικογενειακοί θεραπευτές πρέπει να διατηρούν το επίπεδο των ικανοτήτων τους μέσω συνεχούς εκπαίδευσης/επαγγελματικής εξέλιξης.

3.3 Οι οικογενειακοί θεραπευτές οφείλουν να λαμβάνουν πλήρως υπόψη τις πιθανές επιπτώσεις της δικής τους σωματικής και ψυχικής υγείας στην ικανότητα/δυνατότητά τους να παρέχουν ηθικές, επαγγελματικές υπηρεσίες.

3.4 Οι οικογενειακοί θεραπευτές πρέπει να έχουν επίγνωση της επιρροής τους στη σχέση με τους πελάτες τους και πρέπει να αποφεύγουν να εκμεταλλεύονται την εμπιστοσύνη των πελατών τους για δικό τους προσωπικό όφελος.

3.5 Ο οικογενειακός θεραπευτής δεν πρέπει να χρησιμοποιεί τις επαγγελματικές σχέσεις για περαιτέρω προσωπικό, σεξουαλικό, θρησκευτικό, πολιτικό ή οικονομικό όφελος ή για άλλα μη-επαγγελματικά συμφέροντα.

* Οι 'πελάτες' εννοείται ότι περιλαμβάνουν άτομα, ζευγάρια, οικογένειες, ομάδες, φορείς και ομάδες συμβουλευτικής και συμμετέχοντες σε έρευνα.

- 3.6 Η θεραπεία πρέπει να συνεχίζεται μόνο εφόσον είναι ευεργετική για τους πελάτες.
- 3.7 Πριν ξεκινήσει η οικογενειακή θεραπεία, οι οικογενειακοί θεραπευτές πρέπει να παρέχουν μια κατάλληλη εξήγηση για τη φύση της θεραπείας που προσφέρεται, διαβεβαιώνοντας τους πελάτες ότι έχουν τη δυνατότητα να ενημερώνονται για αποφάσεις και επιλογές για τη φύση και την πορεία της θεραπείας.
- 3.8 Η θεραπευτική σχέση είναι εμπιστευτική, είτε περιλαμβάνει ένα άτομο, ένα ζευγάρι ή μια οικογένεια. Οι θεραπευτές πρέπει να δεσμεύονται να τηρούν το απόρρητο των πελατών τους.
- 3.9 Σε περίπτωση που υπάρχει βλάβη ή κίνδυνος βλάβης στον εαυτό ή στους άλλους, το απόρρητο αίρεται σύμφωνα με τους νόμους και τις πρακτικές της κάθε χώρας.
- 3.10 Πρέπει να λαμβάνεται πάντα γραπτή άδεια από τους πελάτες πριν τις καταγραφές (ηχογραφήσεις/βιντεοσκοπήσεις κτλ.) που γίνονται σε μια θεραπευτική συνεδρία. Οι χρήσεις στις οποίες μπορεί να τεθούν τέτοιες καταγραφές πρέπει να καθορίζονται στη γραπτή άδεια.
- 3.11 Κάθε έρευνα που διεξάγεται και στην οποία εμπλέκονται πελάτες, πρέπει να γίνεται κάτω από προσεκτική μελέτη των ηθικών επιπτώσεων σε όλα τα μέρη της και θα πρέπει να υπόκειται σε εξωτερικό λεπτομερή έλεγχο, όπου είναι δυνατόν μέσω τοπικών επιτροπών δεοντολογίας.
- 3.12 Οι οικογενειακοί θεραπευτές πρέπει να εξασφαλίζουν την ανωνυμία, όταν γίνονται παρουσιάσεις περιστατικών για εκπαίδευση και παρακολούθηση μαθήματος και όταν χρησιμοποιείται κλινικό υλικό στην έρευνα και σε δημοσιεύσεις.
- 3.13 Οι καταγραφές των πελατών, συμπεριλαμβανομένων σημειώσεων και ταινιών, πρέπει να αποθηκεύονται με ασφάλεια. Κάθε προσωπικό στοιχείο που αποθηκεύεται σε κάθε μορφή, συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρονικής, πρέπει να είναι ασφαλές και εμπιστευτικό, σύμφωνα με τους νόμους και τις πρακτικές της κάθε χώρας.

4. Ευθύνη προς τους εκπαιδευόμενους

4.1 Οι επιβλέποντες οικογενειακοί θεραπευτές και εκπαιδευτές θα πρέπει να έχουν επίγνωση του γεγονότος ότι ίσως κατέχουν σημαντική εξουσία πάνω στους εκπαιδευόμενους και στους εποπτευόμενους τους και θα πρέπει να σέβονται την εποπτική σχέση. Η εμπιστοσύνη και η εχεμύθεια των εποπτευόμενων δεν θα πρέπει να γίνεται με κανένα τρόπο αντικείμενο εκμετάλλευσης από τους επόπτες.

5. Ευθύνη προς τους συναδέλφους

5.1 Οι οικογενειακοί θεραπευτές πρέπει να προσπαθούν να συνεργάζονται εποικοδομητικά και αποτελεσματικά με τους συναδέλφους τους, κυρίως όσον αφορά την ευημερία των πελατών και των εκπαιδευόμενων τους.

5.2 Οι οικογενειακοί θεραπευτές πρέπει να αναγνωρίζουν τη συνεισφορά των συναδέλφων τους στη δική τους έρευνα και στις ιδέες τους με τις κατάλληλες πιστοποιήσεις και αναφορές.

5.3 Οι οικογενειακοί θεραπευτές δεν μπορούν να ανακοινώσουν τη συμμετοχή ενός συναδέλφου σε μια επιστημονική εκδήλωση χωρίς τη ρητή του/της άδεια.

5.4 Εάν ένας οικογενειακός θεραπευτής ανησυχεί ότι η συμπεριφορά ενός συναδέλφου μπορεί να είναι αντιεπαγγελματική ή ότι η ικανότητά του έχει περιοριστεί, πρέπει να λάβει κατάλληλη δράση που μπορεί να περιλαμβάνει πρωτοβουλία για διάλογο με τον θεραπευτή ή τον εν λόγω οργανισμό και έπειτα, εάν είναι απαραίτητο, να προβεί στη σχετική καταγγελία και πειθαρχική διαδικασία.

6. Επαγγελματικές ευθύνες

6.1 Οι οικογενειακοί θεραπευτές προσπαθούν να μεγιστοποιήσουν τα οφέλη και να ελαχιστοποιήσουν τις βλάβες. Περιπτώσεις οι οποίες είναι εκτός του πεδίου της αρμοδιότητας τους θα πρέπει να παραπέμπονται στους αρμόδιους επαγγελματίες.

6.2 Οι οικογενειακοί θεραπευτές θα πρέπει να προσπαθούν να είναι ενήμεροι για τις τελευταίες εξελίξεις στην έρευνα και την εφαρμογή της οικογενειακής θεραπείας και να συμμετέχουν σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες, όταν είναι δυνατό.

7. Ευθύνες προς τα μέσα

7.1 Ο οικογενειακός θεραπευτής πρέπει να διασφαλίσει την κατάλληλη παρουσίαση της Οικογενειακής Θεραπείας στα μέσα και/ή στο δημόσιο τομέα (π.χ. στο διαδίκτυο, σε τηλεοπτικά προγράμματα κτλ.).

7.2 Στη διαφήμιση ένας οικογενειακός θεραπευτής πρέπει να δείχνει επακριβώς και αντικειμενικά τα επαγγελματικά του προσόντα και τις υπηρεσίες.

7.3 Όταν ένας οικογενειακός θεραπευτής δίνει συνέντευξη στα μέσα, για να σχολιάσει ένα γεγονός, πρέπει να κάνει το καλύτερο δυνατό, για να παραμείνει στο πεδίο των υποθέσεων και να μην κρίνει τους συμμετέχοντες στην κατάσταση.

7.4 Εάν ένας οικογενειακός θεραπευτής συμμετέχει επαγγελματικά σε ένα γεγονός στα μέσα που αφορά τις ανθρώπινες σχέσεις, πρέπει να λάβει όλα τα απαραίτητα μέτρα για το σεβασμό και την προστασία των συμμετεχόντων που είναι σε σχέση με την οικογένεια.

8. Ευθύνες προς EFTA

8.1 Ένα μέλος της EFTA πρέπει να εκπροσωπεί την EFTA με σεβασμό και να υποστηρίζει πλήρως τη δουλειά, τα προγράμματα και τα συνέδρια της EFTA.

9. Παραβιάσεις του Κώδικα Δεοντολογίας

9.1 Σε περιπτώσεις στις οποίες ένα μέλος, είτε άτομο είτε ινστιτούτο είτε οργανισμός, έχει βρεθεί από έναν αρμόδιο φορέα, όπως τον εθνικό οργανισμό οικογενειακής θεραπείας, τον επαγγελματικό σύλλογο ή το δικαστήριο, να έχει διαπράξει σοβαρό ηθικό παράπτωμα, η επιτροπή δεοντολογίας δύναται να προτείνει την απόσυρση του μέλους από την EFTA.

9.2 Το διοικητικό συμβούλιο της EFTA θα δημιουργήσει δύο επιτροπές υπεύθυνες για την εφαρμογή του παρόντα κώδικα ηθικής. Η μία θα ασχοληθεί με περιπτώσεις υπόνοιαι παραβίασης του κώδικα δεοντολογίας, ενώ η άλλη θα αποφασίζει σε περιπτώσεις προσφυγής.

9.3 Η πρώτη επιτροπή έχει το δικαίωμα να τιμωρήσει όποιο μέλος παραβιάζει αυτούς τους κανόνες ξεκινώντας με κυρώσεις που αυξάνουν σε σοβαρότητα όπως ακολουθούν: 1) γραπτή προειδοποίηση, 2) αναστολή για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα από μέλος της EFTA, 3) αποκλεισμός από την EFTA.

9.4 Πριν ληφθεί οποιαδήποτε απόφαση για τιμωρία ενός μέλους, η επιτροπή είναι υποχρεωμένη να έρθει σε επαφή με το μέλος, έτσι ώστε το άτομο ή ο οργανισμός-μέλος να μπορεί να φροντίσει για την υπεράσπισή του. Εάν το άτομο, το ινστιτούτο ή ο οργανισμός επιλέξει να μην παραστεί στο πειθαρχικό συμβούλιο, τότε η επιτροπή μπορεί να αποφασίσει εναντίον του κατά την απουσία του.

9.5 Το μέλος ή ο οργανισμός έχει το δικαίωμα να ασκήσει έφεση. Μια επιτροπή εφέσεων θα λειτουργήσει σύμφωνα με τις ίδιες κατευθυντήριες αρχές της πειθαρχικής επιτροπής. Αυτή η επιτροπή θα αποτελείται από διαφορετικά μέλη από αυτά της πειθαρχικής επιτροπής και θα έχει στη διάθεσή της τις ίδιες τρεις κυρώσεις με την πειθαρχική επιτροπή, δηλαδή προειδοποίηση, αναστολή, αποκλεισμό.